Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De legibus - Cod. Ettenheim-Münster 220

Münzer, Franz

[S.l.], 1715

Sectio prima

urn:nbn:de:bsz:31-122324

Visual Library

domicilium aut ghi tale: certum autem est quod nemo subiiciatur legibus, ubi forum non sortitur, dum ergo vagi nullibi domicilium aut ghi tale habeat, nulli etiam foro specialiter subduntur, adeoque etiam legibus localibus specialibus non tenentur nisi per accidens, puta ratione gravitatis, delicti, rei, et etiam interdum ratione originis: semper tamen tenentur legibus communibus regni Diœcesis, territorii et huiusmodi, per consuetudinem etiam introductum est, ut etiam vagabundi cum proprium Judicem non habeant, per locum Dnorum si quid deliquerint puniri possint, quod sufficit ad hoc ut bonum commune in suo flore conservetur, et exinde ruit Adversorum fundamentum, atque hæc de obligatione ad certas personas universaliter dicta sunt.

Articulus 3tius.

De Cessatione, abrogatione, interpretatione Consuetudine et dispensatione Legum.

Vetimus tandem superis faventibus huius tractatus de legibus articulum inchoamus in quo quæ ad antecedentia desiderari videntur, breviter quidem sed suffter explicantur, sunt autem 5. quæ ex instituto in hoc articulo examinanda veniunt, unde 5. et eius sectiones distinguimus. in quarum 1. quidem de cessatione, et abrogatione, in 2. de interpretatione et Epickia, in 3. de consuetudine in 4. de dispensatione, et denique in 5. ghi in supplemento de privilegiis tractabimus. sit iam.

Sectio Prima

De Cessatione et abrogatione Legum.

Legem cessare in genere dicitur, quodcunque obligatio legis sive per abrogationem sive per dispensationem sive aliunde tollitur, et 2dum hoc totus iste articulus de cessatione legum tractare dici potest, sed sub hac generali cessationis significatione

in præsenti non agimus, quin potius indagamus, qua ratione leges per desinentiam motivi sub quo lex lata est, obligare deficiant? Cui materiam de abrogatione legis addidimus, quo brevius materiam explicaremus. Sit.

194. Assertio 1. Etsi quando finis adequatus adequate cessat, cessat etiam legis obligatio, tamen si finis legis adequatus cessat tantum in particulari, non eo ipso cessat obligatio legis. ita communis D. S. contra paucos. Ratio autem 1. partis est, quia lex omnis iuste ferat debet habere finem iustum rationabile et inserviente ad bonum commune ita, ut ubi finis iustus non est, lex etiam esse non valeat, atqui quando finis adequatus et adequate cessat, finis iustitia non est, et præterea ubi finis iustitia non est lex deficit, consequens est quod quando finis adequatus adequate cessat, etiam legis obligatio cessat. Cum cessante causa adequate cessat effectus ut dicitur in capit. cum cessante de appellationibus quod maxime verum est si causa adequata adequate cesset, atqui cessante fine legis adequato adequate, cessat causa legis adequata adequate: ergo etiam cessat eius effectus qui est obligatio. præterea eatenus præsumitur lex a legislatore constituta, quatenus bono communi necessaria sit aut conducens, atqui non longius potest lex esse necessaria aut conducens bono communi, quam quousque finis legis adequatus adequate non cesset: cessante ergo legis fine adequato adequate, lex non amplius præsumitur a legislatore constituta: sic ergo cessante fine legis adequato adequate seu in universali, cessat etiam ipsa lex obligare.

195. Ratio 2. partis primo assumi potest ex ipsa per contrarium, quam primum ante ponebamus: eatenus lex a legislatore præsumitur qua obligans constituta, quatenus bono communi necessaria est aut conducens, atqui quamdiu finis legis adequatus adequate et in universali non cessat, lex eiusmodi bono communi adhuc necessaria est et conducens: ergo quamdiu finis legis in universali non cessat, sed cessat tantum in particulari, obligatio legis non cessat sed præsumitur etiamnum qua obligans constituta lex. ma. facile creditur dum finis legis perpenditur, mi. autem ex hoc satis elucet, quod quamdiu lex per subtractionem totalis causæ seu finis universalis non cessat, præstat publico bono eius observatio

bum, ut Cives, q̃ legum observantia assuefiant legi magis obsequiosos Venerari, et superioribus facilius obedire, tum ne facile subditi occasione quorundam pro-
bestu cessantis legum cão in particulari pro libitu suo lege transgredendi.
ratio è 2do. quia regula Comis Condit manet in sua Virtute regulae, quodiu n̄
cessat ea regula Comis, atq; etsi finis legis adeqte in particulari casu cessat, q̃ hoc
tn̄ lex n̄ desinit ee regula Comis: qo etia n̄ obstante q̃ finis legis adeqte cessetur
particulari casu, lex tn̄ manet in sua Virtute obligandi. n̄ autem maneret in
sua Virtute tota obligandi si vel in particulari tm̄ cessaret obligare: necesse
è qo ut etiamnu obliget omes et singulos, si enim omes et singulos obligaret.
et hoc ratio a fortiori militat, si finis legis adeqte n̄ cessat sed partialis tm̄
et hoc è, q̃ etsi aliquis sine originali peccato nasceret ad instar Virginis inton-
tonsinata, tn̄ ad suscipiendu baptisma teneret, quia q̃ baptismatis zelus è
finis, ipso obluere originali macula, 2do ingressu in Ecclesiam obligamur
qo tdem puer n̄ teneret suscipere baptisma, teneret tnd illud q̃ 2do. demum
q̃ modo dicta nolo infalari, qd quoq; q̃ cessatione finis adeqti in particulari
casu etiam possit tolli obligatio legis, q̃ benigna voluntas legislatoris interpretabe
quo Epikeia dicit, qua sci. praeter ea circumstantias coniecturet, q̃ legislator ad
tale et tale casu legem suam extendi noluerit: at hoc è legis obligationem
tolli q̃ Epikeiam, et autem q̃ cessatione de qua assertio loqt. sed hoc de cessatione
legem sufficient.

Assertio 2: praesertim quia q̃ legislator sua et superior lege inferiori abrogare, 196.
Satis etiam sine ea, quam tn̄ licite id fiat, et iusta ea interest necessitate è.
ita contra DD.

Et ratio 1. partis è quia 2do Legislatores
q̃ quos cãs res orit q̃ casu dispensatis: a quo qo lex orta è, ab eo dispensari et
tolli item potest, si tn̄ ipse suo nomine et longum spatio lege tulerit, quicum
ministerialis tm̄ legem condit, facile patet, quia ad q̃ sen statuit neq; q̃ se
infringere potest. 2do. nulla lex aliter obligat nisi et legislator ea determi-
nat, qui legi obligatio pendet a voluntate legislatoris, q̃ ergo, proinde è, q̃ si
legislator lege dolositer n̄ obligare statuerit, ea ratione omni obligandi in illa est.

et hoc etm extendit ad legislatorij successore, qui pp aequalitatem potestatis,
et nij successij ad moralitatem antecessore legislatorij censetur, et p electione
aut attributione in eadem iura, qbus prior gaudebat, ingreditur, adeoque suum prior
legem validè abrogare voluit, ita potuit et eius successor, et à potiori potest
superior quo ad ij, qui valdati enim superiori subiecta è voluntas inferioris, neque
inferiori in legum additione gratiam facultas, nisi qtm superior eam ei tribuerit,
qualiter ad voluntatem superioris habitus ex inferiori pqd petet ex da parte offerti.

197. 3tio parti, qd tnd hoc ut iuste lege revocentur, requiritur iusta causa,
ratio è, quia qdcumque p legislatore aut superiore utilitati Comi derogat
tantumque id qdqui dicitur agit, è enim superiorum naturali obligatio Communitatis
promovere, atque qdcumque sine iusta et rationabili causa lex revocatur, p superiore uti-
litati Comi derogatur, cum enim de ratione legis è ut in bonum Comi ferat, necesse
è, qd lex bonum Comi promoveat, qdcumque autem id qd bonum Comi promovet, sine ra-
tionabili causa tollitur, patum è quia utili Comi derogatur; legis, qdcumque sine
rationabili causa lex abrogatur, illicite agitur, proin ut legis abrogatio iuste fiat,
necesse è ut iusta causa intervenit: et haec ipsa illicitudo sit vel mortalis vel
venialis, pro ut fuit p abrogatione legis sine iusta causa facta bonum Comi nocet
vel gravitter vel leviter.

198. Profunt autem leges dbq modij abrogari, nmq p expressa revocatione quoque
novo subditis imbutatur applicata. 1do. p attributione novae legis prioti
repugnantis sed hic attendendum è omni priori lege addita sit clausula nisi p
aliam posterior expresse derogetur, de eius in lege subiecta afferendum è, an prioris
legis expresse p clausula gmda sit in particulari sive in generali V.g. non obstante
quamcumque alia lege derogetur, an vero sine ulla alia clausula derogatoria
lex subsequens tmgatramitatem prioris. Si p clausula prioris expresse derogetur, ad-
vertendum è inquit Sanchez dtis. 7. Sect. 2. n. 13. tam in clausula derogatoria
sufficiens qpro reddatur prior lex, quia cum legis abrogatio sit adiosa quizd ex-
cetera à iure Comi, restringda ~~eum~~ potis erit qm amplianda, unde in dubiis

stendum ē pro lege quo qui iure suo possidet, nisi sit revocatio abrogatio privilegii
et iuris communis, non solum abrogatio extenda erit favorabili, ut poteris ad observantiam revocat iure communi; cum observantia expetit reipublicae ita tamen cum
quo agentio. Id sincere nulla clausula expressa derogatoria addita sit, ut prius
lex posterior priore abrogat, sublata ut derogat, et duo quamvis ad invicem con-
silium pondunt, etsi expresse adinvicem gravantur, ambo in suo vigore consistunt, in iis
autem quae posterior priori expresse gravantur, priori in posteriore derogat, quam
legislator leges suas sibi profuturis, adeoque priori derogare tenetur, etsi in posterio-
rem illa ~~contra~~ inferat, in aliis autem abrogat, deducta ex communi regula
iurisperiti quae etiam habetur in lege proceptu de appellatione in hoc verbo quod in
posteriori lege specialiter in specie expressum, id veteribus legibus constitutum, derogat
videtur et intelligendum. ubi in specialiter expressum illaque specialiter derogatum sine
in clausulae sine in negotiis illitatum.

Sed in adventendum quomodo dicta tum ~~et~~ intelligenda quo prioris legis Florentiae, 199.
nautum quo et particularis quoque constitutiones, quae in derogat in legis posteriore etiam si
fuerint universales, nisi de iis fiat expressa mentio in clausula revocatoria, ut
habetur expresse in Capit. 1. de constitutionibus in 6. quod totum ~~ad~~ definitione pro plenioris dilucida
intelligentia dixi, et autem huius rei: Quia Romanus Pontifex, Quinta ad in
ferendo rectoris sui consulta Urbis constitutione quendo posteriore, priore quoque de
ipsa mentione in faciat, revocatione nolit: quia tum locorum specialia et personarum
singularium quae tudine et statuta 1. cum ~~et~~ facti et in facto quae ~~et~~ facilius
facilitate ignorare, ipsi alum tum ~~et~~ habebia in constitutione ~~et~~ generaliter dicta
nisi expresse caveat in ipsa in illaque in alio derogare, ita cit. capit. quae
Caritate data diuturna serie sui diluitat, ut plurimi in profanti obligatione
reflicere in queant: Ubi quisque modo quo leges abrogari possint, et ignorantiam
quae tudine, de qua in pactis maxime fieri et plura dicemus. Finis.

Lectio 2da.

Interpretatione legum ubi congesser
de Epicikia Iuris.